

Megjegyzés Szili Katalin Epilógusához

Mint a nyelvművelés, illetve az írói nyelvművelés (megrögzött) ellenfele szeretnék Szili Katalin tanárnő *Kosztolányi a nyelvről* című tanulmányának Epilógusához két megjegyzést fűzni. Kérem, amennyiben módjukban áll, közöljék ezt a folyóirat postarovatában. A szövegrész, amelyet aggályosnak tartok a következő: „Ezért is kedvetlenül tartok el egy (tudtommal csak az interneten keringő) róla szóló írás. Fő célját tekintve mai megosztó világunk igazi terméke. Szerzője beavat bennünket munkamódszerének titkaiba is, a kezdeti töprengésektől addig a momentumig, amikor művét a megcélzott folyóirat formai és »szellemi egyenruhájába« bújtatja. Nos, a cikk sugalmazóinak szándéka jelen esetben nem hagy semmi kétséget maga felől: Kosztolányi, a »szent«, a »gyökér« szigorú kritikánktól megsemmisítve, darabokra tépve. Követői rajta keresztül megalázva, nevetségessé téve... A nyegle, durva, gyalázkodó hangnem, a kusza szerkezet az író minősíti: le style c'est l'homme. Abban biztos vagyok, hogy Kosztolányi nem lett kevesebb e nemtelen támadástól. De egyszer el kell jönnie annak az időnek, amikor a szellemi egyenruhák kötelező kiegészítői közé tartozik majd a mások véleményének elfogadása, tisztelete, a szakmai tisztesség, felelősség.”

Bár Szili Katalinnak joga van a véleményéhez, de nekem (mint olvasónak) is vannak bizonyos elvárásaim. Tudni szeretném, hogy miről és kiről beszél a tanárnő. Ez egyébként egyszerű szakmai-szerkesztési alapelv, nincs köze ahhoz, hogy „megosztó korunkban” ki mit gondol. Ha Szili Katalinnak véletlenül kezébe akadt volna a könyvem, akkor esetleg felmerült volna benne az a gondolat, hogy Kosztolányi nyelvszemléletében problematikus elemek is vannak, de ezt természetesen nem várhatom el tőle (könyvem, a *Nyelvek és stratégiák* nyilván kevésbé ismert munka). Mindazonáltal régi, de nem elavult szokás az, hogy akadémiai publikációkban megnevezzük azt, amiről beszélünk.

A másik probléma ennél jóval súlyosabb. „Megosztó korunkban” olykor olvasok a honi sajtóban olyan fordulatokat, mint „a cikk sugalmazóinak szándéka”. Nem tudom, hogy itt és most mire gondolt Szili Katalin. Nem utal ugyan idegenszívű erőkre, de ezt az olvasatot sem lehet kizárni. Nem tudom, milyen (nemtelen?, politikai?) erők mozgatják a nyelvművelés ellenfeleit. Mivel talán magam is csak afféle báb vagyok, erről is szeretnék kicsit többet tudni.

Cseresnyési László
Shikoku Gakuin Daigaku (Japán)